

PLANI I MENAXHIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL (PMMS)

për
Diga e Përlepticës – Ndërrhyrjet Prioritare për Sigurinë e Digës

Përgatitur nga

Nxitja dhe Levimi i Mundësive për Sigurinë e Ujit – FLOWS

Qershor 2026

TABELA E PËRMBAJTJES

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

1. HYRJE
 - 1.1 Historikui
 - 1.2 Qëllimi i PMMS-së
 - 1.3 Fushëveprimi i PMMS-së
2. KORNIZA LIGJORE, E POLITIKAVE DHE INSTITUCIONALE
 - 2.1 Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm
 - 2.2 Standardet Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore
3. KUSHTET BAZË MJEDISORE DHE SOCIALE TË NËNPROJEKTIT
 - 3.1 Vendosja e nënprojektit
 - 3.2 Mjedisi fizik
 - 3.3 Resurset Ujore
 - 3.4 Mjedisi Biologjik
 - 3.5 Mjedisi socio-ekonomik
 - 3.6 Kushtet ekzistuese të sigurisë së digës
4. RREZIQET DHE NDIKIMET MJEDISORE DHE SOCIALE
 - 4.1 Përmbledhje
 - 4.2 Rreziqet dhe Ndikimet Mjedisore
 - 4.2.1 Emetimet e pluhurit
 - 4.2.2 Zhurma dhe vibrimi
 - 4.2.3 Rreziqet e Cilësisë së Ujit
 - 4.2.4 Gjenerimi i Mbetjeve të Ndërtimit
 - 4.2.5 Materiale të Rrezikshme dhe Mbetje të Tjera
 - 4.3 Rreziqet dhe Ndikimet Sociale
 - 4.3.1 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë
 - 4.3.2 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë së Komunitetit
 - 4.3.3 Puna dhe Kushtet e Punës
 - 4.4 Rreziqet e Lidhura me Sigurinë e Digës
5. MASAT ZBUTËSE MJEDISORE DHE SOCIALE
 - 5.1 Të përgjithshme
 - 5.2 Masat zbutëse mjedisore dhe sociale
6. PLANI I MONITORIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL
 - 6.1 Objektivat e Monitorimit
 - 6.2 Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social
7. MARRËVESHJET INSTITUCIONALE, NDËRTIMI I KAPACITETEVE DHE TRAJNIMI
 - 7.1 Marrëveshjet Institucionale
 - 7.2 Përgjegjësitë Institucionale
 - 7.3 Ndërtimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi
 - 7.4 Marrëveshjet e Raportimit
8. MEKANIZMI I ANKESAVE
9. ORAR I ZBATIMIT DHE INTEGRIMI I PMMS NË ZBATIMIN E NËNPROJEKTIT
 - 9.1 Orari i Zbatimit të PMMS-së
 - 9.2 Integrimi i PMMS-së në Zbatimin e Nënprojektit

Lista e Tabelave

- Tabela 1. Lista Përmbledhëse
- Tabela 2-1. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm
- Tabela 2-2. Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore
- Tabela 5-1. Masat zbutëse mjedisore dhe sociale
- Tabela 6-1. Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social
- Tabela 7-1. Përgjegjësitë Institucionale
- Tabela 7-2. Kërkesat e Trajnimit
- Tabela 9-1. Orari i Zbatimit të PMMS-së

Tabela 1. Lista Përmbledhëse

Artikull	Përshkrimi
Emri i Nënprojektit	Diga e Përlepnicsës – Ndërhyrjet Prioritare për Sigurinë e digës
Specifikimi i nën-nënprojektit	Përmirësimi i sistemit të monitorimit të rrjedhjeve; Punime për restaurimin e betonit, duke përfshirë: Riparimin e çarjeve përgjatë pragut të shkarkuesit dhe mureve të kanalit të shkarkuesit; Riparimin e çarjeve në galerinë e shkarkimit fundor për të minimizuar rrjedhjet, përmes injektimit; Rehabilitimin e pjesës fundore të kanalit të shkarkuesit dhe të bazenit qetësues; Punime të mirëmbajtjes elektromekanike (ME) dhe hidromekanike (HSS), duke përfshirë: Zëvendësimin e komponentëve hidromekanikë (valvulave dhe tubacioneve) të shkarkimit fundor dhe strukturës së marrjes së ujit; Përfundimin e instalimit të instrumenteve të monitorimit.
Vendndodhja e nënprojektit	Diga e Përlepnicsës, Komuna e Gjilanit, Republika e Kosovës
Numri i Përfituesve	Përfituesit përfshijnë komunitetet, shërbimet publike dhe përdorues të tjerë të ujit që varen nga resurset dhe shërbimet ujore të lidhura me Rezervuarin e Përlepnicsës.
Sektori dhe Lloji i Nënprojektit	Sektori i Ujit – Rehabilitimi i Sigurisë së Digave dhe Infrastruktura e Furnizimit me Ujë
Klienti	Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH), përmes Ekipit të Menaxhimit të Projekteve (EMP)
Përfituesi	KRU Hidromorava
Modaliteti i Zbatimit	Zbatuar nëpërmjet një Kontraktori të përzgjedhur në mënyrë konkurruese nën mbikëqyrjen e një Inxhinieri Mbikëqyrës
Madhësia e nënprojektit	Punime rehabilitimi brenda gjurmës ekzistuese të Digës së Përlepnicsës dhe objekteve operative përkatëse
Vizitë në Terren (Po/Jo; Përfshirë datën)	Po – Vizitat në terren kryhen gjatë vlerësimeve të sigurisë së digës dhe përgatitjes së detajuar të projektimit
Kategoria e Rrezikut të Nënprojektit (Nga e ulëta në të lartë)	Moderuar
Përgatitur nga:	FLows EMP

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Diga e Përlepnicsës është një infrastrukturë e rëndësishme e furnizimit me ujë që ndodhet në Komunën e Gjilanit dhe shërben si një resurs kyç i ujit të pijshëm për komunitetet që furnizohen përmes zonës së shërbimit të Kompanisë Rajonale të Ujësjetësit Hidromorava (KRU Hidromorava).

Për të mbështetur funksionimin e saj të vazhdueshëm të sigurt dhe besueshmërinë afatgjatë, vlerësimet e sigurisë së digave dhe studimet e detajuara të projektimit inxhinierik u kryen midis viteve 2024 dhe 2026 në kuadër të Projektit FLOWS përmes konsulentëve të specializuar të inxhinierisë. Gjetjet dhe rekomandimet e këtyre studimeve formuan bazën për identifikimin e masave prioritare të rehabilitimit që do të zbatohen në kuadër të nënprojektit. Kjo PMMS është përgatitur nga Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP) bazuar në gjetjet e këtyre studimeve dhe projekteve inxhinierike përkatëse të përgatitura në kuadër të Projektit FLOWS.

Në këtë fazë, Punimet e propozuara për rehabilitimin e digës së Përlepnicsës përfshijnë ndërhyrjet e mëposhtme prioritare për sigurinë e digës:

- Përmirësimi i sistemit të monitorimit të rrjedhjeve;
- Punime për restaurimin e betonit, duke përfshirë:
 - Riparimin e çarjeve përgjatë pragut të shkarkuesit dhe mureve të kanalit të shkarkuesit;
 - Riparimin e çarjeve në galerinë e shkarkimit fundor për të minimizuar rrjedhjet, përmes injektimit;
 - Rehabilitimin e pjesës fundore të kanalit të shkarkuesit dhe të basenit qetësues;
- Punime të mirëmbajtjes elektromekanike (ME) dhe hidromekanike (HSS), duke përfshirë:
 - Zëvendësimin e komponentëve hidromekanikë (valvulave dhe tubacioneve) të shkarkimit fundor dhe strukturës së marrjes së ujit;
- Kompletimin, testimin dhe komisionimin e instrumenteve të monitorimit dhe sistemeve të monitorimit që lidhen me to.

Prandaj, kjo PMMS është përgatitur për masat prioritare të rehabilitimit të përfshira në fushëveprimin e nënprojektit aktual.

Ky Plan Menaxhimi Mjedisor dhe Social (PMMS) përcakton masat e zbutjes mjedisore dhe sociale, monitorimit, institucionale, të trajnimit dhe raportimit të kërkuara gjatë zbatimit të Projektit. PMMS është përgatitur në përputhje me Kornizën Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore, Standardet Mjedisore dhe Sociale (SMS) përkatëse dhe legjislacionin në fuqi të Kosovës.

Ndikimet mjedisore dhe sociale që lidhen me punimet e propozuara të rehabilitimit pritet të jenë specifike për vendin, të përkohshme dhe të menaxhueshme përmes zbatimit të masave të duhura zbutëse. Rreziqet kryesore mjedisore përfshijnë gjenerimin e mbetjeve të ndërtimit dhe prishjes, emetimet e pluhurit dhe zhurmës, shqetësimet e përkohshme që lidhen me punimet e riparimit,

trajtimin e kimikateve të ndërtimit dhe llaçit të përdorur për injektimin e çarjeve, menaxhimin e tubave dhe valvulave të dëmtuara të hequra nga shërbimi, ndotjen aksidentale të ujërave të rezervuarit dhe gjenerimin e mbetjeve të rrezikshme dhe elektronike. Rreziqet sociale lidhen kryesisht me shëndetin dhe sigurinë në punë, punën në lartësi, hyrjen në hapësira të mbyllura brenda galerive dhe strukturave të marrjes së ujit, rreziqet e sigurisë elektrike dhe mekanike, si dhe shëndetin dhe sigurinë e komunitetit gjatë aktiviteteve të ndërtimit.

Zbatimi i ndërhyrjeve të propozuara pritet të ofrojë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të sigurisë së digës, aftësisë së shtuar të monitorimit të rrjedhjeve, rehabilitimit të strukturave të përkeqësuar të derdhjes dhe daljes, besueshmërisë së përmirësuar të sistemeve hidraulike dhe të monitorimit, si dhe rreziqeve të reduktuara që lidhen me rrjedhjet dhe përkeqësimin e infrastrukturës kritike të digës.

Nënprojekti do të kontribuojë në funksionimin e vazhdueshëm të sigurt të Digës së Përlepnicsës dhe në besueshmërinë e shërbimeve të furnizimit me ujë të ofruara për komunitetet brenda zonës së shërbimit të KRU Hidromorava.

1. HYRJE

1.1 Sfondi

Diga e Përlepnicsës është një infrastrukturë e rëndësishme e furnizimit me ujë që ndodhet në Komunën e Gjilanit dhe përfaqëson një resurs të rëndësishëm uji të pijshëm për komunitetet e shërbyera nga Kompania Rajonale e Ujësjetllësit Hidromorava. Rezervuari luan një rol të rëndësishëm në mbështetjen e sigurisë së ujit dhe furnizimit të besueshëm me ujë të pijshëm brenda zonës së shërbimit të KRU Hidromorava.

Si pjesë e Projektit FLOWS, vlerësimet e sigurisë së digës dhe studimet e detajuara të projektimit inxhinierik u kryen përmes konsulentëve të specializuar për të vlerësuar gjendjen e Digës së Përlepnicsës dhe infrastrukturës së saj përkatëse. Vlerësimi identifikoi mangësitë që ndikojnë në sistemet e monitorimit të rrjedhjeve, strukturat e derdhjes, infrastrukturën hidraulike, instrumentet e monitorimit dhe komponentët elektromekanikë. Megjithatë integriteti i përgjithshëm strukturor i digës u gjet i kënaqshëm, u identifikuan disa mangësi dhe çështje operative që lidhen me mirëmbajtjen, të cilat kërkojnë rehabilitim për të përmirësuar sigurinë e digës, aftësinë e monitorimit dhe besueshmërinë operative.

Bazuar në rekomandimet e vlerësimit të sigurisë së digës dhe programit të miratuar të rehabilitimit prioritar, janë përzgjedhur një numër ndërhyrjesh rehabilitimi për zbatim në kuadër të Projektit.

1.2 Qëllimi i PMMS-së

Qëllimi i këtij Plani të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) është të përcaktojë masat zbutëse, monitoruese, institucionale dhe raportuese të nevojshme për të shmangur, minimizuar, zbutur dhe menaxhuar rreziqet dhe ndikimet mjedisore dhe sociale që lidhen me zbatimin e punimeve të propozuara të rehabilitimit.

PMMS është përgatitur në përputhje me kërkesat e Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore dhe përbën një pjesë integrale të zbatimit të nënprojektit.

1.3 Fushëveprimi i PMMS-së

Kjo PMMS zbatohet ekskluzivisht për aktivitetet e rehabilitimit të financuara në kuadër të Projektit.

Fushëveprimi i PMMS-së përfshin aktivitetet e mëposhtme:

Aktiviteti 1 – Përmirësimi i sistemit të monitorimit të rrjedhjeve

Punimet përfshijnë: rehabilitimin dhe përmirësimin e impianteve të monitorimit të rrjedhjeve; riparimin ose zëvendësimin e strukturave ekzistuese të matjes së rrjedhjeve; përfundimin e instalimeve të monitorimit; lidhjen me sistemin e mbledhjes së të dhënave; testimin, kalibrimin dhe komisionimin e pajisjeve të monitorimit.

Aktiviteti 2 – Punime Restaurimi Betoni

Punimet përfshijnë: riparimin e çarjeve përgjatë pragut të kapërderdhësit dhe mureve të grykës së kapërderdhësit; riparime të betonit; trajtim të përforcimit; izolim të çarjeve; punime injektimi; restaurim të sipërfaqes; dhe aplikim të sistemeve mbrojtëse të riparimit aty ku është e nevojshme.

Aktiviteti 3 – Riparimi i çarjeve në galerinë e daljes së poshtme

Punimet përfshijnë: pastrimin dhe përgatitjen e sipërfaqeve të dëmtuara; punime për injektim dhe izolimin e çarjeve; riparimin e pikave të rrjedhjes; restaurimin e betonit; dhe masat përkatëse të hidroizolimit brenda galerisë.

Aktiviteti 4 – Rehabilitimi i Seksionit Terminal të Kanalit të Kapërderdhësit dhe Basenit Qetësues

Punimet përfshijnë: rehabilitimin e pjesëve me erozion të zonës së shkarkimit të kapërderdhësit; riparimin dhe restaurimin e elementëve të dëmtuar të betonit dhe të strukturës; punime stabilizimi dhe mbrojtjeje brenda zonës së basenit qetësues; dhe punime ndërtimore të lidhura me to të nevojshme për të rivendosur performancën hidraulike dhe mbrojtjen nga erozioni.

Aktiviteti 5 – Heqja dhe Zëvendësimi i Komponentëve Hidraulikë

Punimet përfshijnë: heqjen e tubave ekzistues, valvulave dhe pajisjeve hidromekanike përkatëse; furnizimin dhe instalimin e komponentëve të rinj hidraulikë; punimet mekanike përkatëse; testimin dhe komisionimin e sistemeve të rehabilituara.

Aktiviteti 6 – Përfundimi i instalimit të instrumenteve të monitorimit

Punimet përfshijnë: përfundimin e instalimit të instrumenteve të monitorimit; lidhjet e kablove dhe komunikimit; testimin dhe kalibrimin funksional; integrimin me sistemin e mbledhjes së të dhënave; komisionimin; dhe trajnimin e operatorëve.

2. KORNIZA LIGJORE, E POLITIKAVE DHE INSTITUCIONALE

2.1 Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm

Nënprojekti do të zbatohet në përputhje me legjislacionin mjedisor në fuqi, të shëndetit dhe sigurisë në punë, menaxhimit të ujërave, punës dhe ndërtimit të Republikës së Kosovës, si dhe kërkesat e Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS) të Bankës Botërore. Pajtueshmëria me kërkesat ligjore në fuqi do të sigurohet gjatë gjithë zbatimit të Nënprojektit.

Instrumentet kryesore ligjore që lidhen me punimet e propozuara të rehabilitimit janë përmbledhur më poshtë.

Tabela 2-1. Legjislacioni Kombëtar i Zbatueshëm

Instrumenti Ligjor	Rëndësia për Projektin
Ligji Nr. 03/L-025 për Mbrojtjen e Mjedisit	Përcakton parimet e përgjithshme të mbrojtjes së mjedisit, parandalimit të ndotjes dhe zhvillimit të qëndrueshëm dhe ofron kornizën e përgjithshme për menaxhimin e ndikimeve mjedisore që lidhen me punimet e rehabilitimit.
Ligji Nr. 04/L-147 për Ujërat e Kosovës	Rregullon mbrojtjen, menaxhimin dhe përdorimin e qëndrueshëm të resurseve ujore. Ligji është veçanërisht i rëndësishëm pasi punimet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një rezervuari operativ të ujit të pijshëm dhe infrastrukturës hidraulike përkatëse.
Ligji Nr. 04/L-060 për Mbeturinat	Përcakton kërkesat për mbledhjen, ndarjen, transportin, rikuperimin dhe asgjësimin e mbeturinave. Nënprojekti do të gjenerojë mbeturina ndërtimi, skrap metali, mbeturina paketimi dhe sasi të kufizuara të mbeturinave të rrezikshme gjatë aktiviteteve të rehabilitimit.
Ligji Nr. 04/L-161 për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë	Përcakton kërkesat për shëndetin dhe sigurinë në punë, parandalimin e aksidenteve dhe mbrojtjen e punëtorëve. Ligji është i rëndësishëm për shkak të punës në lartësi, hyrjes në hapësira të mbyllura, punimeve elektrike dhe trajtimit të pajisjeve të rënda.
Ligji Nr. 03/L-212 për Punën	Rregullon marrëdhëniet e punësimit, të drejtat e punëtorëve, kushtet e punës dhe detyrimet e punëdhënësit. Ligji zbatohet për të gjithë punëtorët e nënprojektit të angazhuar gjatë zbatimit.
Ligji Nr. 04/L-110 për Ndërtimin	Përcakton kërkesat teknike, administrative dhe të sigurisë që rregullojnë aktivitetet e ndërtimit dhe zbatohet për punimet e rehabilitimit ndërtimor, mekanik dhe elektrik.
Ligji Nr. 04/L-197 për Kimikatet	Rregullon trajtimin, ruajtjen, transportin dhe asgjësimin e kimikateve dhe substancave të rrezikshme. Ligji është i rëndësishëm për shkak të përdorimit të veshjeve, rrëshirave, produkteve mbrojtëse nga korrozioni dhe materialeve të tjera kimike gjatë punimeve të rehabilitimit.

Aktivitetet e propozuara përbëhen ekskluzivisht nga punime rehabilitimi dhe përmirësimi brenda gjurmës ekzistuese operative të Digës së Përlepnicsë dhe infrastrukturës së saj përkatëse.

Nënprojekti nuk përfshin zgjerimin e rezervuarit, modifikimin e argjinaturës së digës, përvetësimin e tokës, zhvendosjen e detyruar, zhvendosjen fizike ose kufizimet në përdorimin e tokës.

Ndikimet mjedisore dhe sociale pritet të jenë të lokalizuara, të përkohshme dhe të menaxhueshme nëpërmjet zbatimit të praktikave të mira të ndërtimit dhe masave zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në këtë PMMS.

2.2 Standardet Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore

Nënprojekti financohet nga Banka Botërore dhe i nënshtrohet kërkesave të Kornizës Mjedisore dhe Sociale (KMS). Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale (SMS) u vlerësua bazuar në natyrën dhe fushëveprimin e punimeve të propozuara të rehabilitimit.

Tabela 2-2. Zbatueshmëria e Standardeve Mjedisore dhe Sociale të Bankës Botërore

ESS	Zbatueshmëria	Justifikimi
ESS1 – Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale	I zbatueshëm	Aktivitetet e rehabilitimit mund të gjenerojnë rreziqe mjedisore dhe sociale që kërkojnë vlerësim, zbutje, monitorim dhe menaxhim. Kjo PMMS shërben si instrumenti kryesor i menaxhimit mjedisor dhe social për Projektin. Nënprojekti përfshin rehabilitimin e strukturave të derdhjes, sistemet e monitorimit të rrjedhjeve, infrastrukturën hidraulike dhe instrumentet e monitorimit.
ESS2 – Puna dhe Kushtet e Punës	I zbatueshëm	Nënprojekti do të përfshijë punëtorë të drejtpërdrejtë dhe të kontraktuar të angazhuar në punime ndërtimore, mekanike dhe instrumentale. Rreziqet e shëndetit dhe sigurisë në punë përfshijnë punën në lartësi, hyrjen në hapësira të mbyllura, punimet e gërmimit, trajtimin e pajisjeve të rënda dhe instalimet mekanike.
ESS3 – Efikasiteti i Resurseve, Parandalimi dhe Menaxhimi i Ndotjes	I zbatueshëm	Nënprojekti do të gjenerojë mbetje ndërtimi, skrap metali, tuba dhe valvola të dëmtuara, mbetje paketimi dhe mbetje të kufizuara të rrezikshme. Punimet e rehabilitimit do të përfshijnë gjithashtu përdorimin e llaçit, izoluesve, veshjeve, lubrifikantëve dhe materialeve të tjera që kërkojnë masa të përshtatshme për parandalimin e ndotjes dhe menaxhimin e mbetjeve.
ESS4 – Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit	I zbatueshëm	Aktivitetet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një dige dhe impianti të furnizimit me ujë që janë në funksion. Do të kërkohen masa për të mbrojtur punëtorët, vizitorët, operatorët e digës dhe komunitetet përreth gjatë zbatimit të punimeve.
ESS5 – Përvetësimi i Tokës, Kufizimet në Përdorimin e Tokës	Nuk zbatohet	Punimet e rehabilitimit do të zbatohen tërësisht brenda gjurmës ekzistuese operative të Digës së Përlepnicsës dhe infrastrukturës përkatëse. Nuk kërkohet përvetësim toke,

dhe Zhvendosja e Pavullnetshme		zhvendosje fizike, zhvendosje ekonomike ose kufizime në përdorimin e tokës.
ESS6 – Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Resurseve Natyrore të Gjalla	Nuk zbatohet	Punimet kufizohen në rehabilitimin e infrastrukturës ekzistuese të digës dhe do të zbatohen brenda zonave operative të shqetësuara më parë. Nuk parashikohen ndikime në habitatet natyrore, zonat e mbrojtura ose biodiversitetin.
ESS7 – Popuj indigjenë/komunitete lokale tradicionale afrikane nën-Sahariane, historikisht të nënvleftësuar	Nuk zbatohet	Brenda zonës së nënprojektit nuk ka grupe që plotësojnë kërkesat e ESS7.
ESS8 – Trashëgimia Kulturore	Nuk zbatohet*	Brenda gjurmës së Nënprojektit nuk ndodhen resurse të njohura të trashëgimisë kulturore. Megjithatë, gjatë ndërtimit do të zbatohet një Procedurë për Gjetje Rastësore.
ESS9 – Ndërmjetës Financiarë	Nuk zbatohet	Nënprojekti nuk përfshin ndërmjetës financiarë.
ESS10 – Angazhimi i palëve të interesit dhe shpalosja e informacionit	I zbatueshëm	Para fillimit të punimeve, Menaxheri i Projektit i EMP-së, në koordinim me KRU Hidromorava dhe Kontraktorin, duhet të zbulojë informacionin përkatës mbi fushëveprimin e Nënprojektit, orarin, kohëzgjatjen e pritur të punimeve, kufizimet e qasjes, ndërprerjet e mundshme të furnizimit me ujë, masat e shëndetit dhe sigurisë së komunitetit dhe kanalet e ankesave. Publikimi duhet të bëhet përmes kanaleve të përshtatshme, duke përfshirë faqen e internetit të Projektit FLOWS, kanalet e komunikimit të KRU Hidromorava, mekanizmat e njoftimit komunal/komunitar dhe njoftimet në vend, kur është e nevojshme. Informacioni duhet të vihet në dispozicion në gjuhë të kuptueshme për palët e prekura e interesit të prekura. Angazhimi i palëve të interesit duhet të jetë në përpjesëtim me fushëveprimin e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të punës prioritare të rehabilitimit. Aktivitetet e angazhimit të palëve të interesit dhe një Mekanizëm Ankesash do të mirëmbahen gjatë gjithë zbatimit të Nënprojektit.

*Edhe pse ESS8 nuk konsiderohet i zbatueshëm, një Procedurë për Gjetje Rastësore duhet të zbatohet si masë paraprake.

3. KUSHTET BAZË MJEDISORE DHE SOCIALE TË NËNPROJEKTIT

3.1 Vendosja e nënprojektit

Diga e Përlepticës ndodhet në lumin Përlepticë, afërsisht 7 km në verilindje të Gjilanit dhe operohet nga Kompania Rajonale e Ujësjellësit Hidromorava. E ndërtuar midis viteve 1979 dhe 1982, diga formon Rezervuarin e Përlepticës, i cili shërben si një resurs i rëndësishëm për ujë të pijshëm për komunitetet që furnizohen përmes zonës së shërbimit KRU Hidromorava.

Punimet e propozuara të rehabilitimit do të ndërmerren tërësisht brenda gjurmës ekzistuese operative të digës dhe infrastrukturës përkatëse. Nënprojekti përqendrohet në rehabilitimin e komponentëve prioritarë të sigurisë së digës të identifikuar gjatë vlerësimit të sigurisë së digës, duke përfshirë përmirësimin e sistemit të monitorimit të rrjedhjeve, riparimin e strukturave të përkeqësuara të kapërderdhësit, rehabilitimin e seksionit terminal të kanalit të kapërderdhësit dhe basenit qetësues, riparimin e pikave të rrjedhjeve brenda galerisë së daljes së poshtme, zëvendësimin e pajisjeve hidromekanike të përkeqësuara dhe përfundimin e instrumenteve të monitorimit dhe sistemeve të monitorimit përkatëse.

Nuk parashikohen modifikime në trupin e digës së argjinaturës, kapacitetin e ruajtjes së rezervuarit, kapacitetin e derdhjes ose konfigurimin e përgjithshëm të digës sipas Projektit.

Fig.1 - Diga e Përlepticës dhe punimet ndihmëse

Burimi: Studio Pietrangeli, Vlerësimi i Sigurisë së Digës dhe Projektimi i Detajuar për Digën e Përlepticës (2026).

3.2 Mjedisi fizik

Topografia dhe Gjeologjia

Zona e nënprojektit karakterizohet nga terren mesatarisht kodrinor dhe lugina të ngushta tipike të Kosovës lindore. Diga e Përlepnicës është një digë e zonuar me mbushje shkëmbore me një bërthamë qendrore argjilore, një lartësi maksimale prej afërsisht 40 m dhe një gjatësi të kreshtës prej 165 m. Diga dhe objektet shoqëruese ndodhen brenda një zone të përcaktuar operative që është shqetësuar më parë përmes aktiviteteve të ndërtimit, operimit dhe mirëmbajtjes së digës.

Punimet e rehabilitimit do të kufizohen në strukturat ekzistuese operative, duke përfshirë kapërderdhësin, galerinë e marrjes së ujit, infrastrukturën hidraulike dhe objektet e monitorimit. Në kuadër të Projektit, nuk parashikohen punime të rëndësishme dheu, gërmime të zonave të reja ose modifikime në argjinaturën e digës.

Klima

Zona karakterizohet nga një klimë kontinentale me vera të ngrohta dhe dimra të ftohtë. Reshjet sezonale dhe ndryshimet e temperaturës mund të ndikojnë në planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve të rehabilitimit, veçanërisht punimet e riparimit të betonit, punimet e injektimit të çarjeve, rehabilitimin e strukturave të derdhjes dhe zëvendësimin e komponentëve hidraulikë.

Aktivitetet e ndërtimit mund të kërkojnë përshtatje të përkohshme gjatë periudhave të reshjeve të dendura, temperaturave të ulëta ose kushteve të pafavorshme të motit për të siguruar kontrollin e cilësisë dhe sigurinë e punëtorëve.

Cilësia e ajrit

Zona e nënprojektit ndodhet jashtë resurseve kryesore të ndotjes industriale dhe urbane dhe në përgjithësi ka kushte të mira të cilësisë së ajrit të ambientit.

Ndikime të përkohshme dhe lokale në cilësinë e ajrit mund të ndodhin gjatë aktiviteteve të rehabilitimit që përfshijnë përgatitjen e sipërfaqes, heqjen e betonit, shpimin, prerjen, transportimin e materialeve dhe funksionimin e makinerive të ndërtimit. Këto ndikime pritet të jenë afatshkurtra dhe të kufizuara në periudhën e ndërtimit.

Zhurma

Nivelet ekzistuese të zhurmës brenda zonës së nënprojektit janë përgjithësisht të ulëta dhe lidhen kryesisht me funksionimin e digës, aktivitetet e mirëmbajtjes dhe trafikun lokal të rastit.

Rritje të përkohshme të niveleve të zhurmës priten gjatë punimeve të rehabilitimit, veçanërisht gjatë shpimit, punimeve të riparimit të betonit, instalimit të pajisjeve dhe zëvendësimit të komponentëve hidraulikë. Këto ndikime pritet të jenë të lokalizuara, të përkohshme dhe të ktheshme.

3.3 Resurset Ujore

Rezervuari i Përlepnicsë është receptori më i ndjeshëm mjedisor i lidhur me Projektin, pasi shërben si një resurs i rëndësishëm i ujit të pijshëm brenda zonës së shërbimit të KRU Hidromorava.

Rezervuari ka një sipërfaqe ujëmbledhëse prej afërsisht 62 km² dhe një kapacitet depozitimi prej rreth 4.2 milion m³. Rezervuari operohet kryesisht për qëllime furnizimi me ujë dhe mbulon një sipërfaqe prej afërsisht 21.24 ha në nivelin normal të funksionimit. Niveli normal i rezervuarit është afërsisht 596 m mbi nivelin e detit, ndërsa rrjedhja mesatare e lumit në vendin e digës është afërsisht 0.55 m³/s.

Diga është e pajisur me një shkarkues anësor prej betoni, me nivel të pragut të shkarkuesit në kuotën 596 m mbi nivelin e detit, me një gjatësi të pragut anësor prej rreth 45 m, një gjatësi të kanalit të shkarkuesit prej rreth 190 m dhe një kapacitet projektues të shkarkimit prej rreth 274 m³/s.

Punimet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda objekteve ekzistuese operative dhe nuk do të modifikojnë kapacitetin e rezervuarit ose kushtet e operimit. Vëmendje e veçantë do të kërkohej gjatë punimeve të injektimit të çarjeve, rehabilitimit të kanalit të derdhjes, zëvendësimit të komponentëve hidraulikë dhe përmirësimeve të sistemit të monitorimit për të parandaluar lirim aksidental të ndotësve, materialeve të ndërtimit ose mbeturinave në ujërat e rezervuarit.

Nënprojekti pritet të ofrojë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të aftësisë së monitorimit të rrjedhjeve, rehabilitimit të infrastrukturës së përkeqësuar dhe rritjes së besueshmërisë operative të digës dhe të objekteve të furnizimit me ujë që lidhen me të.

3.4 Mjedisi Biologjik

Punimet e propozuara të rehabilitimit do të kufizohen në infrastrukturën ekzistuese operative të digës dhe zonat e shqetësuara më parë. Nuk parashikohen ndikime në zonat e mbrojtura, habitatet natyrore ose receptorët e ndjeshëm të biodiversitetit.

Prandaj, nuk priten ndikime të rëndësishme në florë, faunë ose ekosisteme ujore..

3.5 Mjedisi socio-ekonomik

Diga e Përlepnicsë është një komponent i rëndësishëm i sistemit rajonal të furnizimit me ujë dhe ofron shërbime thelbësore të ujit të pijshëm për komunitetet brenda zonës së shërbimit të KRU Hidromorava.

Punimet e rehabilitimit pritet të gjenerojnë punësim të kufizuar të përkohshëm gjatë ndërtimit dhe të ofrojnë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të sigurisë së digës, aftësisë së shtuar të monitorimit dhe besueshmërisë së shtuar të shërbimeve të furnizimit me ujë.

Nuk parashikohen ndikime të përhershme në përvetësimin e tokës, zhvendosjen fizike, zhvendosjen ekonomike apo mbi jetesën. Çdo kufizim i përkohshëm i qasjes duhet të kufizohet në zonat e përjashtimit të sigurisë brenda gjurmës ekzistuese operative dhe duhet t'u komunikohet paraprakisht personelit ose përdoruesve të prekur, kur është e aplikueshme.

3.6 Kushtet ekzistuese të sigurisë së digës

Vlerësimet e sigurisë së digës dhe hetimet teknike të kryera në kuadër të Projektit **FLWS** identifikuan një sërë mangësish që prekin komponentë të caktuar strukturorë, hidraulikë dhe të sistemit të monitorimit të Digës së Përlepnices. Problemet e identifikuara përfshinin shfaqjen e rrjedhjeve në krahun e djathtë të digës, degradimin dhe çarjet në strukturat e shkarkuesit, erozionin e pjesës fundore të kanalit të shkarkuesit dhe të gropës së amortizimit, rrjedhjet brenda galerisë së shkarkimit fundor, korrozionin e komponentëve hidromekanikë dhe mangësi në sistemin e monitorimit.

Bazuar në këto gjetje, u përzgjodhën masa prioritare rehabilitimi për të përmirësuar aftësinë e monitorimit, për të rehabilituar infrastrukturën e përkeqësuar dhe për të mbështetur sigurinë dhe besueshmërinë operative afatgjatë të digës dhe infrastrukturës përkatëse të furnizimit me ujë.

4. RREZIQET DHE NDIKIMET MJEDISORE DHE SOCIALE

4.1 Përmbledhje

Punimet e rehabilitimit mund të rezultojnë në një sërë ndikimesh të përkohshme mjedisore dhe sociale që lidhen me aktivitetet e ndërtimit, përdorimin e materialeve dhe pajisjeve, si dhe funksionimin e një objekti aktiv të digës. Rreziqet kryesore mjedisore lidhen me gjenerimin e mbeturinave, emetimet e pluhurit dhe zhurmës, mbrojtjen e cilësisë së ujit të rezervuarit dhe trajtimin e materialeve të ndërtimit dhe substancave të rrezikshme. Rreziqet kryesore sociale lidhen me shëndetin dhe sigurinë në punë, menaxhimin e punëtorëve dhe shëndetin dhe sigurinë e komunitetit.

Rreziqet e identifikuara pritet të jenë të lokalizuara, afatshkurtra dhe të menaxhueshme përmes zbatimit të praktikave të mira të ndërtimit dhe masave zbutëse të përcaktuara në këtë PMMS. Nënprojekti pritet gjithashtu të ofrojë përfitime afatgjata përmes përmirësimit të sigurisë së digës, aftësisë së shtuar të monitorimit të rrjedhjeve, rehabilitimit të infrastrukturës së përkeqësuar dhe besueshmërisë së përmirësuar operative.

4.2 Rreziqet dhe Ndikimet Mjedisore

4.2.1 Emetimet e pluhurit

Emetime të përkohshme pluhuri mund të gjenerohen gjatë punimeve të riparimit të betonit, përgatitjes së sipërfaqes, shpimit, bluarjes, aktiviteteve të riparimit të çarjeve, rehabilitimit të strukturave të derdhjes dhe pellgut të zhytjes, si dhe transportit të materialeve.

Gjenerimi i pluhurit mund të ndikojë te punëtorët që ndërmarrin aktivitete rehabilitimi dhe, në një masë më të vogël, te zonat operative të afërta brenda objektit të digës. Për shkak të shkallës së kufizuar dhe natyrës së lokalizuar të punimeve, ndikimet në cilësinë e ajrit të ambientit pritet të jenë të përkohshme dhe të kufizuara në zonat e menjëhershme të punës.

Nuk parashikohen ndikime të rëndësishme afatgjata në cilësinë e ajrit.

4.2.2 Zhurma dhe Dridhja

Aktivitetet e ndërtimit që përfshijnë shpimin, bluarjen, punimet e riparimit të betonit, zëvendësimin e komponentëve hidraulikë, instalimin e pajisjeve të monitorimit dhe funksionimin e makinerive të ndërtimit mund të gjenerojnë rritje të përkohshme të niveleve të zhurmës.

Receptorët e mundshëm përfshijnë punëtorët e nënprojektit, personelin operativ dhe vizitorët brenda kompleksit të digës. Duke pasur parasysh mungesën e zhvillimit të dendur të banimit brenda zonës së menjëhershme të nënprojektit dhe kohëzgjatjen e kufizuar të aktiviteteve të rehabilitimit, ndikimet e zhurmës pritet të jenë të përkohshme dhe të lokalizuara.

Nuk parashikohen ndikime të rëndësishme nga dridhjet për shkak të natyrës dhe shkallës së punimeve të propozuara.

4.2.3 Rreziqet e Cilësisë së Ujit

Rezervuari i Përlepnicës është receptori më i ndjeshëm mjedisor i lidhur me Projektin, pasi shërben si një resurs i rëndësishëm i furnizimit me ujë të pijshëm për komunitetet e shërbyera nga KRU Hidromorava.

Aktivitetet e ndërtimit të ndërmarra brenda ose pranë strukturave hidraulike mund të krijojnë rreziqe të derdhjes aksidentale të mbeturinave të ndërtimit, mbetjeve të betonit, sedimenteve, vajrave, karburanteve, llaçit, veshjeve ose materialeve të tjera në rezervuar. Menaxhimi jo i duhur i materialeve të tilla mund të ndikojë negativisht në cilësinë e ujit dhe infrastrukturën e furnizimit me ujë.

Edhe pse aktivitetet e propozuara nuk përfshijnë modifikime në kapacitetin e rezervuarit, shkallët e nxjerrjes së ujit ose regjimet operative, mbrojtja e cilësisë së ujit të rezervuarit mbetet një konsideratë kyçe mjedisore gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

4.2.4 Gjenerimi i Mbetjeve të Ndërtimit

Zbatimi i punimeve të propozuara të rehabilitimit do të gjenerojë lloje të ndryshme të mbetjeve të ndërtimit. Rrjedhat e mbetjeve pritet të përfshijnë mbetje betoni nga punimet e riparimit të strukturave të shkarkuesit dhe galerisë së shkarkimit fundor, skrap metali nga zëvendësimi i tubacioneve, valvulave dhe komponentëve të tjerë hidromekanikë, materiale ambalazhimi të lidhura me instalimin e pajisjeve, si dhe sasi të kufizuara mbetjesh të krijuara gjatë punimeve për rehabilitimin e sistemit të monitorimit.

Trajtimi, ruajtja ose asgjësimi jo i duhur i mbetjeve të ndërtimit mund të rezultojë në ndikime të lokalizuara mjedisore, duke përfshirë shqetësime vizuale, ndotje të tokës dhe ndotje të mundshme të ujërave të rezervuarit. Duke pasur parasysh që punimet e rehabilitimit do të ndërmerren brenda një impianti operativ të ujit të pijshëm, menaxhimi efektiv i mbetjeve të ndërtimit është veçanërisht i rëndësishëm.

Ndikimet e parashikuara pritet të jenë të përkohshme, të lokalizuara dhe të kthyeshme.

4.2.5 Materiale të Rrezikshme dhe Mbetje Tjera

Disa aktivitete rehabilitimi do të përfshijnë përdorimin e produkteve kimike dhe materialeve potencialisht të rrezikshme, duke përfshirë llaçin, izoluesit, veshjet, bojërat, tretësit, lubrifikantët dhe agjentët e pastrimit. Aktivitetet e lidhura me të mund të gjenerojnë gjithashtu sasi të kufizuara të mbeturinave të rrezikshme dhe elektronike, duke përfshirë paketimin e kontaminuar, mbetjet e bojës, tretësit e përdorur, enët bosh, kabllo dhe pajisjet e vjetërsuara të monitorimit ose hidraulikës.

Rreziqet mund të lindin gjatë transportit, magazinimit, trajtimit, aplikimit dhe asgjësimit të këtyre materialeve dhe mbeturinave. Menaxhimi jo i duhur mund të rezultojë në ndotje të tokës dhe resurse ujore, efekte negative në shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve dhe ndikime të lokalizuara mjedisore.

Duke pasur parasysh vendndodhjen e punimeve brenda një impianti operativ të ujit të pijshëm, do të kërkohej menaxhim i duhur i materialeve të rrezikshme dhe rrjedhave të mbetjeve të shoqëruara gjatë gjithë zbatimit të Nënprojektit. Ndikimet e parashikuara pritet të jenë të përkohshme, të lokalizuara dhe të menaxhueshme përmes zbatimit të masave të duhura të menaxhimit mjedisor.

4.3 Rreziqet dhe Ndikimet Sociale

4.3.1 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë

Aktivitetet e propozuara të rehabilitimit do të ndërmerren brenda një objekti operativ të digës dhe përfshijnë punime ndërtimore, mekanike dhe monitoruese. Punëtorët e nënprojektit mund të jenë të ekspozuar ndaj një sërë rreziqesh profesionale, duke përfshirë:

- Puna në lartësi;
- Hyrje në hapësirë të mbyllur;
- Rreziqe elektrike;
- Operacionet e transportit dhe ngritjes manuale;
- Ekspozimi ndaj llaçeve, veshjeve, tretësve dhe produkteve të tjera kimike;
- Rrëshqitje, pengime dhe rrëzime brenda zonave operative.

Moszbatimi i procedurave të duhura të shëndetit dhe sigurisë në punë mund të rezultojë në lëndime, aksidente ose ndikime negative shëndetësore që prekin punëtorët dhe kontraktorët. Prandaj, zbatimi efektiv i masave të Shëndetit dhe Sigurisë në Punë do të jetë thelbësor gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

4.3.2 Rreziqet e Shëndetit dhe Sigurisë së Komunitetit

Rreziqet e mundshme që lidhen me komunitetin pritet të jenë të kufizuara dhe kryesisht të lidhura me ndërprerjen e përkohshme të shërbimeve të furnizimit me ujë gjatë punimeve prioritare të rehabilitimit, ndikimet lokale në cilësinë e ujit në rast të derdhjeve aksidentale ose trajtimit jo të duhur të materialeve pranë rezervuarit ose infrastrukturës së furnizimit me ujë, lëvizjen e automjeteve dhe pajisjeve në rrugët e qasjes, qasjen e paautorizuar në zonat aktive të punës dhe keq komunikimin e mundshëm në lidhje me kufizimet e planifikuara operative. Duke pasur parasysh fushëveprimin e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të ndërhyrjeve prioritare, nuk parashikohen ndikime të rëndësishme në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit. Këto rreziqe do të menaxhohen nëpërmjet koordinimit të ngushtë me KRU

Hidromorava, planifikimit paraprak dhe njoftimit të aktiviteteve operative, zbatimit të masave për mbrojtjen e cilësisë së ujit dhe parandalimin e derdhjeve, kontrollit të trafikut dhe qasjes, sinjalistikës, rrethimit dhe komunikimit të qartë publik aty ku kërkohen ndërprerje ose kufizime të shërbimit.

Kur ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë janë të pashmangshme, KRU Hidromorava duhet të njoftojë konsumatorët e prekur paraprakisht, të tregojë kohën dhe kohëzgjatjen e pritur të ndërprerjes, kur është e praktikueshme, dhe të identifikojë çdo përdorues kritik ose të cënueshëm që kërkon konsideratë të veçantë. Në rast të ndikimit aksidental në cilësinë e ujit ose ndërprerjes së paplanifikuar të shërbimit, KRU Hidromorava, EMP, Inxhinieri Mbikëqyrës dhe Kontraktori duhet të koordinojnë reagimin e menjëhershëm, komunikimin publik dhe masat korrigjuese.

4.3.3 Puna dhe Kushtet e Punës

Nënprojekti do të përfshijë punëtorë të drejtpërdrejtë, punëtorë të kontraktuar dhe personel mbikëqyrës të angazhuar në aktivitete prioritare rehabilitimi. Rreziqet që lidhen me punën mund të përfshijnë mosrespektimin e kërkesave të punës, rregullime të pamjaftueshme të menaxhimit të punëtorëve, rregullime të pamjaftueshme të orarit të punës dhe pushimit, mos pagesë ose vonesë në pagesën e pagave, trajnim dhe ndërgjegjësim të pamjaftueshëm, mungesë të kushteve të qarta të punësimit, masa të pamjaftueshme të shëndetit dhe sigurisë në punë, diskriminim ose trajtim të pabarabartë, sjellje të papërshtatshme të punëtorëve, ngacmim seksual ose sjellje të tjera të pahijshme, dhe mungesë të procedurave efektive të ankesave të punëtorëve.

Duke pasur parasysh shkallën e kufizuar dhe natyrën e përkohshme të Projektit, rreziqet e punës dhe të kushteve të punës pritet të jenë të menaxhueshme nëpërmjet pajtueshmërisë me legjislacionin kombëtar të punës, zbatimit të procedurave të përshtatshme të menaxhimit të punëtorëve dhe zbatimit të kërkesave të përcaktuara në ESS2, sigurimit të masave specifike për shëndetin dhe sigurinë në punë në vend, përdorimit të pajisjeve mbrojtëse personale, trajnimit fillestar dhe ndërgjegjëses, mbikëqyrjes së kontraktorëve, përdorimit të një Kodi të Sjelljes për punëtorët, ndalimit të punës së fëmijëve dhe punës së detyruar, dhe krijimit të një mekanizmi të qasshëm për ankesat e punëtorëve.

4.4 Rreziqet e Lidhura me Sigurinë e Digës dhe Rreziqet Operacionale

Edhe pse ndërhyrjet e propozuara synojnë të përmirësojnë sigurinë e digës dhe besueshmërinë operacionale, zbatimi i punimeve të rehabilitimit brenda një dige aktive dhe objekti të furnizimit me ujë mund të krijojë rreziqe të përkohshme për sigurinë e digës dhe ndërfaqen operacionale. Këto mund të përfshijnë kufizime të përkohshme në qasje në zonat operative, ndërhyrje në instrumentet ekzistuese të monitorimit, mungesë të përkohshme të komponentëve të zgjedhur hidraulikë, elektrikë ose të monitorimit, dëmtime në infrastrukturën ekzistuese, vonesë në komisionimin e pajisjeve të reja, renditje të pasaktë të punimeve ose zbulim të defekteve të paidentifikuara më parë.

Rreziqe të tilla mund të kenë implikime për vazhdimësinë operative, besueshmërinë e furnizimit me ujë dhe, në rrethana të jashtëzakonshme, sigurinë e komunitetit në rrjedhën e poshtme. Këto rreziqe do të menaxhohen nëpërmjet koordinimit të ngushtë me KRU Hidromorava, miratimit të deklaratave të metodave dhe lejeve të punës, mirëmbajtjes së funksioneve kritike të digës, mbrojtjes së sistemeve ekzistuese të monitorimit, rregullimeve të gatishmërisë për emergjencë, raportimit të menjëhershëm të

defekteve të identifikuar rishtazi dhe procedurave të testimit, komisionimit dhe dorëzimit para pranimit të punimeve.

5. MASAT ZBUTËSE MJEDISORE DHE SOCIALE

5.1 Të përgjithshme

Masat zbutëse të paraqitura në këtë kapitull janë zhvilluar për të shmangur, minimizuar, zvogëluar ose menaxhuar rreziqet dhe ndikimet mjedisore dhe sociale të identifikuar në Kapitullin 4. Masat janë hartuar në përputhje me hierarkinë e zbutjes dhe janë në përputhje me legjislacionin kombëtar në fuqi dhe Standardet Mjedisore dhe Sociale (SMS) të Bankës Botërore.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e përditshëm të të gjitha masave zbutëse gjatë zbatimit të Nënprojektit. Inxhinieri Mbikëqyrës do të monitorojë përputhshmërinë e Kontraktorit në vend, ndërsa EMP-ja, në koordinim me KRU Prishtina, do të sigurojë mbikëqyrje të përgjithshme, do të shqyrtojë raportet e monitorimit dhe do të sigurojë që kërkesat e PMMS-së të zbatohen në mënyrë efektive.

Masat zbutëse përqendrohen në rreziqet kryesore mjedisore dhe sociale që lidhen me punimet e rehabilitimit, duke përfshirë menaxhimin e mbetjeve të ndërtimit, kontrollin e pluhurit dhe zhurmës, mbrojtjen e resurseve ujore, menaxhimin e materialeve të rrezikshme, shëndetin dhe sigurinë në punë, kushtet e punës, shëndetin dhe sigurinë e komunitetit, si dhe zbatimin e sigurt të punimeve të rehabilitimit brenda një objekti operativ të digës.

Tabela 5-1. Masat zbutëse mjedisore dhe sociale

Burimi i Ndikimit	Masat zbutëse	Përgjegjësia	Kostoja e parashikuar
Cilësia e ajrit dhe emetimet e pluhurit – Pluhuri i gjeneruar gjatë punimeve të riparimit të betonit, shpimit, bluarjes, përgatitjes së sipërfaqes, heqjes së ndryshkut dhe aktiviteteve të transportit.	– Spërkatja me ujë duhet të bëhet gjatë kushteve të thata dhe me erë. – Materialet që gjenerojnë pluhur duhet të mbulohen gjatë transportit dhe magazinimit. – Zonat e punës duhet të pastrohen rregullisht. – Kufizimet e shpejtësisë së automjeteve duhet të vendosen dhe të zbatohen brenda zonës së punës. – Punëtorët duhet të përdorin pajisje mbrojtëse të frymëmarrjes kur është e nevojshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Emetimet e shkarkimit të gazrave – Emetimet nga makineritë e ndërtimit, pajisjet e shpimit, gjeneratorët dhe automjetet.	– Pajisjet e ndërtimit duhet të mirëmbahen dhe të operohen rregullisht sipas specifikimeve të prodhuesit. – Duhet të shmanget puna e panevojshme e motorit në bosht. – Pajisjet me emetime të tepërta duhet të hiqen nga shërbimi derisa të riparohen.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Zhurma dhe Vibrimi – Zhurma e gjeneruar nga shpimi, bluarja, rehabilitimi i betonit, zëvendësimi i valvulave, instalimi elektrik dhe funksionimi i makinerive të ndërtimit.	– Aktivitetet e zhurmshme duhet të kufizohen në orët e punës gjatë ditës, aty ku është e mundur. – Pajisjet duhet të mirëmbahen siç duhet dhe të pajisen me silenciatorë kur është e nevojshme. – Punëtorët e ekspozuar ndaj niveleve të larta të zhurmës duhet të pajisen me mbrojtëse për dëgjimin. – Aktivitetet që përfshijnë shpimin, bluarjen ose heqjen mekanike të betonit të dëmtuar duhet të ndërmerren në mënyrë të kontrolluar për të shmangur dëmtimin e strukturave dhe pajisjeve ngjitur.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Cilësia e ujit – Lëshim aksidental i mbeturinave të betonit, llaçit, llaçit, materialeve të riparimit, sedimenteve, karburanteve, vajrave, lubrifikantëve, bojrave,	– Masat e përmbajtjes fizike do të zbatohen aty ku është e nevojshme. – Zonat e magazinimit të karburantit dhe kimikateve duhet të vendosen larg trupave ujorë dhe të pajisen me izolim sekondar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit

veshjeve ose kimikateve në Rezervuarin e Përlepticës.	– Kompletet për kontrollin dhe pastrimin e derdhjeve aksidentale duhet të jenë të disponueshme në të gjitha vendet e punës. – Çdo derdhje duhet të raportohet menjëherë, të përmbahet dhe të pastrohet. – Hedhja e drejtpërdrejtë e mbeturinave në rezervuar është e ndaluar. – Nuk do të ndërmerren aktivitete furnizimi me karburant, mirëmbajtjeje të pajisjeve ose larjeje në afërsi të Rezervuarit të Përlepticës.		
Kanalizime dhe Ujëra të Zeza – Ujërat e ndotura të gjeneruara nga personeli i ndërtimit dhe aktivitetet e pastrimit.	– Pajisjet ekzistuese sanitare do të përdoren aty ku janë të disponueshme. – Pajisjet sanitare mobile duhet të sigurohen aty ku pajisjet ekzistuese nuk janë të arritshme. – Derdhja e drejtpërdrejtë e ujërave të ndotura në Rezervuarin e Batllavës do të ndalohet rreptësisht. – Ujërat e zeza dhe mbetjet e pastrimit duhet të mblidhen dhe menaxhohen në përputhje me rregulloret në fuqi. – Do të zbatohet një politikë me shkarkim zero në rezervuar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Mbetje të ngurta – Mbetje të gjeneruara nga punimet e rehabilitimit të shkarkuesit, punimet e riparimit brenda galerisë së shkarkimit fundor, tubacionet, valvulat, komponentët metalikë dhe pajisjet e monitorimit të çmontuara, si dhe materialet e ambalazhimit.	– Do të zbatohet një Plan për Menaxhimin e Mbetjeve. – Mbeturinat e ndërtimit duhet të ndahen në resurs. – Metalet skrap, valvulat dhe tubat e hequra duhet të mblidhen veçmas dhe të transferohen për riciklim aty ku është e mundur. – Mbeturinat duhet të ruhen në zona të caktuara dhe të asgjësohen nëpërmjet operatorëve të licencuar të mbeturinave. – Duhet të mbahen të dhëna për gjurmimin e mbeturinave.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Menaxhimi i materialeve të rrezikshme – Ruajtja dhe përdorimi i llaçeve për injektim, materialeve mbyllëse, veshjeve mbrojtëse kundër korrozionit, bojrave, tretësve, lubrifikantëve, agjentëve	– Fletët e të Dhënave të Sigurisë (FDHS) duhet të jenë të disponueshme në vend. – Materialet e rrezikshme duhet të ruhen në zona të caktuara dhe të sigurta me izolim sekondar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit

pastrues dhe substancave të tjera të rrezikshme.	– Vetëm personeli i trajnuar duhet të merret me substanca të rrezikshme. – Materialet e rrezikshme duhet të menaxhohen në përputhje me rekomandimet e prodhuesit.		
Mbeturinat e Rrezikshme – Gjenerimi i kontejnerëve të kontaminuar, mbetjeve të bojës, tretësve të përdorur, absorbuesve dhe paketimeve kimike.	– Mbeturinat e rrezikshme duhet të mblidhen, etiketohen dhe ruhen veçmas në vende të sigurta. – Mbeturinat e rrezikshme duhet të transferohen vetëm te operatorët e licencuar të menaxhimit të mbetjeve. – Përzierja e mbeturinave të rrezikshme dhe jo të rrezikshme është e ndaluar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Mbeturinat elektronike – Zëvendësimi ose përmirësimi i instrumenteve të monitorimit, sensorëve, kablove dhe pajisjeve të monitorimit që lidhen me to.	– Mbeturinat elektronike duhet të mblidhen veçmas dhe të transferohen në objekte të autorizuara për riciklim ose asgjësim. – Duhet të mbahen të dhëna për menaxhimin dhe asgjësimin e mbeturinave elektronike.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Punime Mbrojtjeje nga Korrozioni –Punime Rehabilitimi Hidromekanik dhe Mbrojtjeje nga Korrozioni – Heqja dhe zëvendësimi i tubave, valvulave dhe komponentëve hidraulikë përkatës, duke përfshirë përgatitjen e sipërfaqes, pastrimin dhe aplikimin e veshjeve mbrojtëse aty ku është e nevojshme.	– Mbetjet e përgatitjes së sipërfaqes duhet të mblidhen dhe të asgjësohen në mënyrë të përshtatshme. – Aplikimi i veshjeve dhe materialeve bituminoze duhet të kryhet në përputhje me specifikimet e prodhuesit. – Duhet të merren masa për të parandaluar çlirimin e mbetjeve ose kimikateve në rezervuar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Magazinin i Përkohshëm i Materialeve dhe Pajisjeve – Magazিনি i tubave, valvulave, pajisjeve të monitorimit, komponentëve elektrikë dhe materialeve të rehabilitimit brenda zonës operative të digës.	– Materialet duhet të ruhen vetëm në zonat e caktuara të miratuar nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe të koordinuar me KRU Prishtina. – Magazini nuk duhet të pengojë qasjen në objektet operative, sistemet e monitorimit, rrugët e inspektimit ose rrugët e qasjes emergjente. – Praktikat e mira të mirëmbajtjes së shtëpisë duhet të respektohen në çdo kohë.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

Infrastruktura e digës dhe mjedisi operativ – Dëmtimi i strukturave ekzistuese hidraulike, sistemeve të monitorimit ose objekteve operative gjatë punimeve të rehabilitimit.	– Të gjitha punimet duhet të kryhen në përputhje me projektet teknike të miratuara, deklaratat e metodës dhe kërkesat e mbikëqyrjes. – Sistemet ekzistuese të monitorimit duhet të mbeten funksionale sa herë që është e mundur. – Çdo dëmtim i papritur duhet t'i raportohet menjëherë Inxhinierit Mbikëqyrës dhe KRU Hidromorava.	Kontraktori / Inxhinier Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Instalimi i Instrumenteve të Monitorimit – Mosfunksionim ose dëmtim i mundshëm i sistemeve të monitorimit gjatë aktiviteteve të instalimit dhe komisionimit.	– Instalimi dhe komisionimi duhet të kryhen nga personel i kualifikuar. – Testimi funksional, kalibrimi dhe verifikimi i instrumenteve të monitorimit duhet të përfundojnë para pranimit të punimeve dhe të integruara në sistemin e mbledhjes së të dhënave aty ku është e aplikueshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Trafiku dhe Transporti – Dorëzimi i valvulave, tubave, instrumenteve të monitorimit, pajisjeve elektrike, veshjeve dhe materialeve të ndërtimit në vendin e ndërtimit të digës.	– Lëvizjet e automjeteve duhet të planifikohen dhe menaxhohen për të minimizuar rreziqet për sigurinë dhe mjedisin. – Ngarkesat duhet të sigurohen siç duhet gjatë transportit. – Shoferët duhet të zbatojnë rregulloret përkatëse të trafikut dhe kufijtë e shpejtësisë në vend.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Shëndeti dhe Siguria e Komunitetit –Rreziqet që lidhen me punimet e rehabilitimit brenda një impianti operativ të ujit të pijshëm, duke përfshirë qasjen e paautorizuar në zonat e punës, derdhjet aksidentale, ndërprerjet e përkohshme operative dhe ndikimet e mundshme në shërbimet e furnizimit me ujë.	– Qasja në zonat aktive të punës duhet të kufizohet nëpërmjet rrethojave, barrierave dhe sinjalistikës paralajmëruese. – Aktivitetet e ndërtimit do të koordinohen me KRU Hidromorava për të siguruar funksionimin e vazhdueshëm të sigurt të objektit dhe për të minimizuar ndërprerjet në shërbimet e furnizimit me ujë. – Duhet të përcaktohen procedura emergjente për të adresuar derdhjet aksidentale, incidentet ose ndërprerjet operative. – Ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë duhet të shmangen aty ku është e mundur dhe të minimizohen në kohëzgjatje. – Kur ndërprerjet e planifikuara janë të pashmangshme, konsumatorët e prekur duhet të informohen paraprakisht përmes kanaleve të komunikimit të vendosura nga KRU Hidromorava, kanaleve komunale/komunitare dhe	Kontraktori/ KRU Hidromorava	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

	mekanizmave të tjerë të përshtatshëm të njoftimit publik. Njoftimet duhet të përfshijnë kohën, kohëzgjatjen dhe arsyen e pritur të ndërprerjes, kur është e praktikueshme. – Koha dhe kohëzgjatja e pritur e ndërprerjes duhet të komunikohen sa herë që është e praktikueshme. – Personave të paautorizuar u ndalohet hyrja në zonat e punës. – Kontraktori duhet të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Hidromorava dhe PMT-në për çdo incident që mund të ndikojë në sigurinë publike, cilësinë e ujit ose vazhdimësinë e shërbimeve të furnizimit me ujë. – Një Mekanizëm Ankesash (MA) do të jetë në dispozicion të palëve e prekura të interesit. – Konsumatorët e cenueshëm duhet të merren në konsideratë në planifikimin e çdo ndërprerjeje të zgatur ose reagimi ndaj emergjencës. – Komunikimi publik duhet të jetë i qartë dhe i bazuar në fakte dhe duhet të shmangë krijimin e shqetësimeve të panevojshme në lidhje me sigurinë e digës. – Në rast të ndikimit aksidental në cilësinë e ujit, derdhjes ose ndërprerjes së paplanifikuar të shërbimit, Kontraktori duhet të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Hidromorava dhe EMP-në, dhe duhet të aktivizohen procedurat e komunikimit emergjent.		
Shëndeti dhe Siguria në Punë (SHP)– Punë në lartësi, hyrje në hapësira të mbyllura, operacione ngritjeje, punime elektrike, punime rehabilitimi të betonit dhe ekspozim ndaj materialeve të rrezikshme.	– Duhet të përgatitet dhe të zbatohet një Plan i Shëndetit dhe Sigurisë në Punë (SHSP) specifik për vendin. – Të gjithë punëtorëve duhet t'u sigurohen PPM të përshtatshme. – Procedurat e punës në lartësi, lejet e hyrjes në hapësira të mbyllura, procedurat e bllokimit/etiketimit dhe planet e ngritjes duhet të zbatohen aty ku është e aplikueshme. – Punimet elektrike duhet të kryhen vetëm nga personel i kualifikuar.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

	– Pajisjet e ndihmës së shpejtë dhe personeli i trajnuar i ndihmës së shpejtë duhet të jenë të disponueshme në vend.		
Shqetësime për shëndetin e punëtorëve – Ekspozimi ndaj pluhurit, zhurmës, kimikateve, veshjeve, tretësve dhe kushteve të punës me kërkesa të larta fizike.	– Punëtorët duhet të marrin trajnime specifike për sigurinë në vendin e punës dhe informacion mbi rreziqet në vendin e punës. – Duhet të përdoren dhe mirëmbahen PPM të përshtatshme. – Fletët e të Dhënave të Sigurisë (FDHS) duhet të jenë të disponueshme për të gjitha substancat e rrezikshme të përdorura në vend. – Duhet të sigurohen ujë i pijshëm, ambiente sanitare dhe zona pushimi të mjaftueshme.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Kodi i Sjelljes për Punëtorët dhe Menaxhimi i Punës – Sjellje e papërshtatshme e punëtorëve, diskriminim, ngacmim, praktika të pasigurta ose mosrespektim i kërkesave të punës.	– Kodi i Sjelljes duhet të përfshijë dispozita mbi sjelljen e respektueshme, mosdiskriminimin, ndalimin e ngacmimit, ndalimin e shfrytëzimit dhe abuzimit seksual/ngacmimit seksual, ndalimin e dhunës, ndërveprimin e sigurt me komunitetet dhe pajtueshmërinë me rregullat e sigurisë në vend. – Të gjithë punëtorët duhet të marrin trajnim hyrës në vend përpara fillimit të punës. – Një Kod Sjelljeje për Punëtorët duhet të zbatohet dhe të nënshkruhet nga i gjithë personeli. – Kontraktorët duhet të zbatojnë legjislacionin në fuqi të punës dhe të sigurojnë mundësi të barabarta, mosdiskriminim dhe trajtim të drejtë të punëtorëve. – Shkeljet e Kodit të Sjelljes do t'i nënshtrohen masave disiplinore në përputhje me legjislacionin e punës dhe kërkesat e kontratës.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit
Mekanizmi i Ankesave të Punëtorëve – Mostrajtimi i shqetësimeve, ankesave ose çështjeve që lidhen me punën e punëtorëve.	– Do të krijohet një mekanizëm ankesash për punëtorët dhe do t'u komunikohet të gjithë punëtorëve të nënprojektit. – Ankesat duhet të regjistrohen, shqyrtohen dhe zgjidhen në kohën e duhur. – Duhet të mbahen të dhëna për ankesat dhe veprimet korrigjuese.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Parallogarinë e Kontraktorit

	– MA-ja duhet të përfshijë afate kohore treguese të reagimit dhe rregullime përshkallëzimi. – Ankesat që përfshijnë ngacmim, SHAS/N ose çështje të tjera të ndjeshme duhet të trajtohen në mënyrë konfidenciale dhe vetëm nga personeli i caktuar për të menaxhuar raste të tilla. – Ankesat konfidenciale dhe të ndjeshme do të trajtohen përmes procedurave me qasje të kufizuar. – Hakmarrja ndaj ankuesve është e ndaluar.		
Siguria dhe Kontrolli i Qasjes – Kufizime të përkohshme në qasje në objektet operative, rrugët e inspektimit dhe zonat e punës gjatë aktiviteteve të rehabilitimit. Përdorimi i barrierave, portave, rojeve ose kufizimeve të hyrjes rreth zonave operative dhe të ndërtimit.	– Punimet e rehabilitimit duhet të planifikohen dhe të ndahen në faza për të minimizuar ndërprerjet në funksionimin e digës dhe aktivitetet e mirëmbajtjes. – Duhet të ruhet qasje e sigurt për personelin e autorizuar, ekipet e reagimit ndaj emergjencave dhe operatorët e digës në çdo kohë. – Kufizimet e përkohshme duhet t'u komunikohen paraprakisht personelit të prekur. – Masat e kontrollit të qasjes duhet të jenë në përpjesëtim me rreziqet dhe të kufizuara në kërkesat e sigurisë dhe operacionale. – Personeli i sigurisë, aty ku përdoret, duhet të udhëzohet për sjellje të respektueshme, mosdiskriminim, shmangie të forcës së tepërt dhe referim të ankesave te Menaxheri i Përgjithshëm. – Kufizimet e qasjes nuk duhet të pengojnë qasjen në rast emergjence, funksionimin e digës ose rrugët e autorizuara të inspektimit. – Sinjalistika duhet të tregojë qartë zonat e kufizuara dhe rrugët alternative të sigurta, kur është e nevojshme.	Kontraktori / KRU Hidromorava / Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Gatishmëria dhe Reagimi ndaj Emergjencave – Aksidente në vendin e punës, zjarre, derdhje kimike, incidente elektrike, emergjenca në hapësira të	– Kontraktori duhet të përgatisë dhe zbatojë një Plan Gatishmërie dhe Reagimi ndaj Emergjencave. – Informacioni i kontaktit në rast emergjence, procedurat e evakuimit, pajisjet e shpëtimit dhe masat për reagim ndaj emergjencave duhet të jenë të disponueshme në vend.	Kontraktori	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

mbyllura ose ngjarje të tjera të paparashikuara.	– Ushtrimet për raste emergjente do të kryhen periodikisht gjatë gjithë zbatimit të punimeve.		
Operacioni i digës – Ndërprerje e përkohshme e funksionimit të digës, infrastrukturës së furnizimit me ujë ose sistemeve hidraulike gjatë aktiviteteve të rehabilitimit.	– Aktivitetet e rehabilitimit duhet të planifikohen dhe koordinohen me KRU Prishtina për të siguruar funksionimin e vazhdueshëm të sigurt të digës dhe sistemit të furnizimit me ujë. – Çdo mbyllje e përkohshme ose kufizim operativ duhet të miratohet paraprakisht dhe të zbatohet në përputhje me procedurat operative të dakorduara. – Funksionet kritike të digës do të mbeten funksionale gjatë gjithë periudhës së ndërtimit, sa herë që është e praktikueshme.	Kontraktori / KRU Hidromorava / Inxhinieri Mbikëqyrës	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Sistemet e Monitorimit – Ndërprerje e përkohshme, dëmtim ose mosfunksionim i sistemeve ekzistuese të monitorimit të digave gjatë instalimit të instrumenteve të reja.	– Instrumentet ekzistuese të monitorimit duhet të mbeten funksionale sa herë që është e mundur gjatë punimeve të instalimit. – Instalimi, kalibrimi dhe komisionimi duhet të kryhen nga personel i kualifikuar. – Funksionaliteti i të gjitha instrumenteve duhet të verifikohet pas instalimit dhe para pranimit të punimeve. – Të dhënat e monitorimit duhet të rishikohen për të konfirmuar funksionimin e duhur të sistemit të përmirësuar.	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës / KRU Hidromorava	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit
Defekte të identifikuar rishtazi – Zbulimi i mangësive strukturore, hidraulike, gjeoteknike ose operacionale të paidentifikuara më parë gjatë punimeve të rehabilitimit.	– Çdo defekt ose shqetësim i sapo identifikuar duhet t'i raportohet menjëherë Inxhinierit Mbikëqyrës dhe KRU Prishtina. – Vlerësimet teknike të duhura duhet të ndërmerren për të përcaktuar rëndësinë e defektit dhe për të identifikuar masat korrigjuese. – Aktivitetet e rehabilitimit në zonën e prekur do të pezullohen kur është e nevojshme derisa të shqyrtohet problemi dhe të bien dakord për veprimet e duhura.	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës / KRU Hidromorava	Përfshirë në Paramasën dhe Paralogarinë e Kontraktorit

6. PLANI I MONITORIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL

6.1 Objektivat e Monitorimit

Objektivi i programit të monitorimit është të verifikojë zbatimin efektiv të masave zbutëse të përcaktuara në Kapitullin 5 dhe të sigurojë që rreziqet mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe të sigurisë së digave që lidhen me punimet e rehabilitimit, të menaxhohen në mënyrë adekuate gjatë gjithë zbatimit të Nënprojektit.

Aktivitetet e monitorimit do të ndërmerren nga Kontraktori, do të mbikëqyren nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe do të rishikohen nga KRU Hidromorava dhe nga EMP-ja, sipas rastit. Rezultatet e monitorimit do të dokumentohen dhe do të ruhen si pjesë e të dhënave të menaxhimit mjedisor dhe social të Nënprojektit dhe do t'i vihen në dispozicion Bankës Botërore me kërkesë.

Tabela 6.1 Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social

Parametri që do të monitorohet	Metoda e Monitorimit	Vendndodhja	Frekuenca	Përgjegjësia
Gjenerimi i pluhurit dhe efektiviteti i masave të shtypjes së pluhurit	Inspektimi vizual i zonave të punës dhe praktikave të kontrollit të pluhurit	Zonat aktive të punës	Ankesat javore dhe pas ankesave	Kontraktori
Emetimet e automjeteve dhe pajisjeve	Inspektimi vizual dhe shqyrtimi i të dhënave të mirëmbajtjes	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Nivelet e zhurmës dhe zbatimi i masave të kontrollit të zhurmës	Inspektimi i vendit dhe matjet në vend, kur është e nevojshme	Zonat aktive të punës	Javore	Kontraktori
Ndarja e mbeturinave dhe ruajtja e përkohshme	Inspektimi i zonave të magazinimit të mbeturinave dhe praktikave të trajtimit të mbeturinave	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Regjistrat e asgjësimit të mbeturinave	Rishikimi i shënimeve të transferimit të mbeturinave dhe dokumentacionit të asgjësimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës
Menaxhimi i mbetjeve të rrezikshme	Inspektimi i të dhënave të magazinimit dhe asgjësimit të mbetjeve të rrezikshme	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Menaxhimi i mbeturinave elektronike	Rishikimi i të dhënave të mbledhjes, ruajtjes dhe asgjësimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori/Inxhinieri Mbikëqyrës
Masat e mbrojtjes së cilësisë së ujit	Inspektimi i masave të përmbajtjes, praktikave të mirëmbajtjes dhe rregullimeve të mbrojtjes së rezervuarit	Rezervuari dhe vend punishte	Javore	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës /KRU Hidromorava
Cilësia e ujit të papërpunuar	Rishikimi i të dhënave rutinë të monitorimit të cilësisë së ujit të papërpunuar dhe hulumtimi i çdo ndryshimi që mund të lidhet me aktivitetet e ndërtimit.	Zona e marrjes së rezervuarit	Javore gjatë ndërtimit dhe sipas nevojës	KRU Hidromorava/ Inxhinieri Mbikëqyrës
Dëshmi të derdhjeve, rrjedhjeve ose lëshimeve aksidentale	Inspektimi i magazinimit të karburantit, magazinimit të kimikateve dhe zonave të punës	Vend punishte	Javore	Kontraktori

Magazinimi dhe trajtimi i materialeve të rrezikshme	Inspektimi i ambienteve të magazinimit, përmbajtjes sekondare dhe disponueshmërisë së SDS-së	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Mbrojtje nga korrozioni dhe punime veshjeje	Inspektimi i trajtimit të materialeve, mbledhjes së mbetjeve dhe praktikave të mirëmbajtjes	Zonat e rehabilitimit të tubave	Javore	Kontraktori
Magazinim i përkohshëm i materialeve dhe pajisjeve të ndërtimit	Inspektimi i zonave të caktuara të magazinimit dhe praktikave të mirëmbajtjes	Vend punishte	Javore	Kontraktori
Mbrojtja e infrastrukturës ekzistuese të digës gjatë punimeve të rehabilitimit	Inspektimi i praktikave të punës dhe gjendjes së strukturave ngjitur	Objektet e digës	Javore	Inxhinieri Mbikëqyrës /KRU Hidromorava
Monitorimi i instalimit dhe komisionimit të instrumenteve	Rishikimi i të dhënave të instalimit, raporteve të kalibrimit dhe testeve të funksionalitetit	Pajisjet e monitorimit të digave	Gjatë instalimit dhe komisionimit	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës /KRU Hidromorava
Funksionaliteti i sistemit të monitorimit të rrjedhjeve	Rishikimi i të dhënave të monitorimit, leximeve të instrumenteve, raporteve të kalibrimit dhe statusit operativ të impianteve të monitorimit të rrjedhjeve	Pajisjet e monitorimit të digave	Mujore dhe gjatë komisionimit	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës / KRU Hidromorava
Incidente mjedisore dhe sociale. Incidente dhe aksidente serioze, duke përfshirë Shëndetin dhe Sigurinë në Punë Shëndetin dhe Kujdesin Shëndetësor), cilësinë e ujit, ndërprerjen e shërbimit dhe incidente të lidhura me SHAS/N.	Rishikimi i të dhënave të incidenteve dhe veprimeve korrigjuese. Të dhënat e njoftimit të incidenteve, raportet e hulumtimit, analiza e shkakut rrënjësor dhe gjurmimi i veprimeve korrigjuese.	Vend ndërtimi	Menjëherë pas ndodhjes dhe sipas nevojës	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës / KRU Hidromorava / EMP
Sociale				
Përdorimi i pajisjeve mbrojtëse personale (PPM)	Inspektime në vend	Zonat e punës	Çdo ditë	Kontraktori
Pajtuueshmëria me kërkesat e Shëndetit dhe Sigurisë	Inspektimet e sigurisë dhe informuese për sigurinë në punë	Vend punishte	Çdo ditë	Kontraktori
Lejet për punë në lartësi dhe lejet për hapësira të kufizuara	Rishikimi i të dhënave të lejeve	Vend punishte	Çdo ditë (sipas nevojës)	Kontraktori

Orientimi dhe trajnimi i punëtorëve	Rishikimi i të dhënave të trajnimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Mekanizmi i ankesave të punëtorëve	Rishikimi i regjistrit të ankesave	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Zbatimi i Kodit të Sjelljes së Punëtorëve dhe ndërgjegjësimi për SHAS/N	Rishikimi i të dhënave të nënshkuara dhe aktiviteteve ndërgjegjëse	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Masat e sigurisë së komunitetit (sinjalistikë, barriera dhe kontroll i qashes)	Inspektimi i vendit	Zonat e punës	Çdo ditë (sipas nevojës)	Kontraktori
Ankesat e komunitetit	Rishikimi i regjistrit të ankesave dhe të dhënave të zgjidhjes	Zona e nënprojektit	Mujore	EMP (me mbështetje nga KRU Hidromorava aty ku është e nevojshme)
Menaxhimi i qasjes dhe kufizimet	Inspektimi i rregullimeve të qasjes dhe rrugëve funksionale të qasjes	Objektet e digës	Çdo ditë (sipas nevojës)	Kontraktori /KRU Hidromorava
Marrëveshjet e gatishmërisë për emergjencë	Inspektimi i pajisjeve të emergjencës dhe rregullimeve të reagimit	Vend punishte	Mujore	Kontraktori
Aksidente dhe incidente në punë	Rishikimi i të dhënave të incidenteve dhe veprimet korrigjuese	Vend punishte	Mujore dhe menjëherë pas çdo incidenti të raportueshëm	Kontraktori / EMP
Njoftim publik për ndërprerjet e planifikuara të furnizimit me ujë	Rishikimi i njoftimeve publike, të dhënave të komunikimit të KRU-së dhe njoftimeve të konsumatorëve.	Zona e nënprojektit	Para dhe gjatë çdo ndërprerjeje të planifikuar.	Kontraktori / KRU Hidromorava / EMP
Siguria e digës dhe monitorimi operativ				
Vazhdimësia e funksionimit të digës gjatë punimeve të rehabilitimit	Takime koordinuese dhe inspektime në vend	Objektet e digës	Javore	KRU Hidromorava / Inxhinieri Mbikëqyrës
Funksionaliteti i sistemeve ekzistuese të monitorimit të digave	Rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe statusit operativ	Pajisjet e monitorimit të digave	Javore	KRU Hidromorava

Instalimi dhe funksionimi i instrumenteve të reja të monitorimit	Verifikimi i të dhënave të integritetit të sistemit të kalibrimit, testimit, komisionimit dhe mbledhjes së të dhënave	Pajisjet e monitorimit të digave	Gjatë instalimit dhe komisionimit	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës /KRU Hidromorava
Kufizime dhe mbyllje të përkohshme operative	Rishikimi i lejeve të punës dhe i të dhënave operative dhe të dhënave të njoftimeve të konsumatorëve, kur është e aplikueshme	Objektet e digës	Sipas kërkesës	Kontraktori /KRU Hidromorava
Komunikimi i ndërprerjeve të planifikuara të furnizimit me ujë (kur është e aplikueshme)	Rishikimi i njoftimeve publike, njoftimeve të klientëve dhe të dhënave operative	Zona e nënprojektit	Sipas kërkesës	KRU Hidromorava / Kontraktori
Defekte ose shqetësime për sigurinë e identifikuar rishtazi	Inspektimet në vend dhe raportet e vlerësimit teknik	Objektet e digës	Vazhdimisht gjatë punimeve	Kontraktori / Inxhinieri Mbikëqyrës /KRU Hidromorava
Gatishmëria dhe aftësia për reagim ndaj emergjencave	Rishikimi i procedurave të emergjencës, pajisjeve dhe të dhënave të trajnimit	Objektet e digës	Tremujor	Kontraktori /KRU Hidromorava
Veprimet korrigjuese që rrjedhin nga inspektimet ose incidentet	Rishikimi i raporteve të inspektimit dhe i të dhënave të veprimeve korrigjuese	Objektet e digës	Mujore	EMP / Inxhinieri Mbikëqyrës
Progresi i zbatimit të PMMS-së dhe statusi i pajtueshmërisë	Rishikimi i raporteve të monitorimit, inspektimeve dhe veprimeve korrigjuese	Niveli i nënprojektit	Mujore	EMP
Raportimi mjedisor dhe social për Bankën Botërore	Rishikimi i të dhënave të monitorimit dhe raporteve të nënprojekteve	Niveli i nënprojektit	Tremujor dhe sipas nevojës	EMP

7. MARRËVESHJET INSTITUCIONALE, NDËRTIMI I KAPACITETEVE DHE TRAJNIMI

7.1 Marrëveshjet Institucionale

Zbatimi i kësaj PMMS-je do të përfshijë disa institucione dhe subjekte me përgjegjësi për menaxhimin mjedisor, social, të shëndetit dhe sigurisë në punë (SHSP) dhe të menaxhimit të sigurisë së digave gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit.

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor (MMPH), nëpërmjet Ekipit të Menaxhimit të Projektit (EMP), do të jetë përgjegjëse për nënprojektin në tërësi, koordinimin dhe mbikëqyrjen, duke përfshirë mbikëqyrjen e zbatimit të PMMS-së dhe raportimin te Banka Botërore.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e përditshëm të të gjitha masave mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë (MSSHS) të përcaktuara në këtë PMMS dhe të përfshira në kontratën e ndërtimit. Kontraktori duhet të sigurojë përputhshmëri me kërkesat përkatëse mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë dhe duhet të mbajë të dhëna të mjaftueshme që demonstrojnë zbatimin e masave të PMMS.

Inxhinieri Mbikëqyrës do të jetë përgjegjës për monitorimin e përputhshmërisë me PMMS-në, realizimin e inspektimeve në vend, verifikimin e zbatimit të masave zbutëse, shqyrtimin e raporteve të monitorimit dhe rekomandimin e veprimeve korrigjuese kur është e nevojshme.

Kompania Rajonale e Ujësllësit Hidromorava, si operator dhe përfitues i Digës së Përlepnicës, duhet të koordinojë qasjen në objektet operative, të monitorojë ndikimet e mundshme në funksionimin e digës dhe shërbimet e furnizimit me ujë, dhe të marrë pjesë në shqyrtimin, testimin dhe pranimin e punimeve të rehabilitimit, duke përfshirë instrumentet e monitorimit dhe sistemet e sigurisë së digës.

Përgjegjësitë mjedisore dhe sociale të institucioneve kryesore të përfshira në zbatimin e Nënprojektit janë përmbledhur në Seksionin 7.2 më poshtë

7.2 Përgjegjësitë Institucionale

Zbatimi me sukses i PMMS-së kërkon ndarje të qartë të përgjegjësisë midis institucioneve të përfshira në zbatimin, mbikëqyrjen dhe funksionimin e nënprojektit. Përgjegjësitë kryesore të secilit institucion janë përmbledhur në Tabelën 7-1.

Tabela 7-1. Përgjegjësitë Institucionale

Institucioni	Përgjegjësitë kryesore
MMPH / EMP	Koordinimi dhe mbikëqyrja e përgjithshme e nënprojektit; mbikëqyrja e zbatimit të PMMS-së; shqyrtimi i raporteve të monitorimit mjedisor dhe social; menaxhimi i ankesave; koordinimi me Bankën Botërore; monitorimi i zbatimit të veprimeve korrigjuese; sigurimi i përputhshmërisë me kërkesat e KMS-së.
Kontraktori	Zbatimi i të gjitha masave zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në PMMS; përgatitja dhe zbatimi i Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social të Kontraktorit (K-

	PMMS); përgatitja e procedurave dhe planeve SHSP specifike për vendin e punës; menaxhimi i mbetjeve; menaxhimi i shëndetit dhe sigurisë në punë; trajnimi i punëtorëve; raportimi i incidenteve; mirëmbajtja e të dhënave mjedisore dhe sociale; zbatimi i veprimeve korrigjuese.
Inxhinieri Mbikëqyrës	Monitorimi dhe verifikimi i zbatimit të PMMS-së; inspektime të rregullta në vend; shqyrtimi i raporteve të Kontraktorit; verifikimi i përputhshmërisë me kërkesat mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë; identifikimi i mospërputhshmërisë dhe rekomandimi i veprimeve korrigjuese; mbikëqyrja e punimeve të rehabilitimit.
KRU Hidromorava	Koordinimi i qasjes në objektet operative; monitorimi i ndikimeve në funksionimin e digës dhe shërbimet e furnizimit me ujë; pjesëmarrja në testimin dhe komisionimin e punimeve të rehabilitimit; duke përfshirë monitorimin e instrumenteve të monitorimit dhe sistemeve që lidhen me sigurinë e digës; koordinimin e masave operative dhe të reagimit emergjent gjatë fazës së zbatimit; koordinimin e komunikimit me konsumatorët në lidhje me ndërprerjet e planifikuara të shërbimit, sipas rastit.

7.3 Ndërtimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi

Rreziqet mjedisore dhe sociale që lidhen me punimet e propozuara të rehabilitimit konsiderohen të menaxhueshme dhe lidhen kryesisht me aktivitetet e ndërtimit brenda një objekti ekzistues operativ të digës. Megjithatë, janë të nevojshme aktivitete të përshtatshme trajnimi dhe ndërgjegjësimi për të siguruar zbatimin efektiv të PMMS-së dhe pajtueshmërinë me kërkesat përkatëse mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe të sigurisë së digës.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për ofrimin e të gjithë trajnimit të kërkuar për personelin e Nënprojektit para dhe gjatë zbatimit të punimeve të rehabilitimit. Inxhinieri Mbikëqyrës duhet të verifikojë që trajnimi i kërkuar është ofruar dhe është dokumentuar në mënyrë të përshtatshme. Evidencat e aktiviteteve të trajnimit, duke përfshirë listat e pjesëmarrjes, materialet e trajnimit dhe datat e zhvillimit të trajnimeve, duhet të mbahen në vendpunim dhe të jenë të disponueshme për shqyrtim nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe EMP.

Tabela 7-2. Kërkesat e Trajnimit

Tema e Trajnimit	Grupi i synuar	Ofruesi i Trajnimit	Kohëzgjatja
Kërkesat e PMMS-së dhe përputhshmëria mjedisore	Personeli i kontraktorit dhe menaxhimi i vendit	Kontraktori	Para fillimit të punimeve
Shëndeti dhe Siguria në Punë (SHSP)	Të gjithë punëtorët	Kontraktori	Para fillimit të punimeve dhe periodikisht gjatë zbatimit
Procedurat e punës në lartësi	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para fillimit të aktiviteteve përkatëse
Procedurat e hyrjes në hapësirë të mbyllur	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para fillimit të aktiviteteve përkatëse

Trajtimi i materialeve të rrezikshme dhe reagimi ndaj derdhjeve	Punëtorët përkatës	Kontraktori	Para përdorimit të substancave të rrezikshme
Gatishmëria dhe reagimi ndaj emergjencave	Personeli i kontraktorit, dhe menaxhmenti i vendpunishtes	Kontraktori	Para fillimit të punimeve dhe trajnimit periodik rifreskues
Kodi i Sjelljes dhe sjellja e punonjësve	Të gjithë punëtorët	Kontraktori	Gjatë trajnimit fillestar
Ndërgjegjësimi për sigurinë e digës dhe gatishmëria për reagim në raste emergjente	Personeli i kontraktorit, Inxhinieri Mbikëqyrës dhe stafi përkatës i KRU-së	Kontraktori dhe KRU Prishtina	Para fillimit të aktiviteteve të rehabilitimit

Kontraktori duhet të mbajë të dhëna për të gjitha aktivitetet e trajnimit, duke përfshirë fletët e pjesëmarrjes, materialet e trajnimit dhe datat e trajnimit. Këto të dhëna duhet t'i vihen në dispozicion Inxhinierit Mbikëqyrës, EMP-së dhe Bankës Botërore sipas kërkesës.

7.4 Marrëveshjet e Raportimit

Kontraktori duhet të mbajë të dhëna dhe të raportojë mbi zbatimin e PMMS-së duke përfshirë çështjet mjedisore, sociale, të shëndetit dhe sigurisë në punë, si dhe çështjet që lidhen me sigurinë e digës. Inxhinieri Mbikëqyrës duhet të monitorojë përputhshmërinë dhe të verifikojë zbatimin e masave zbutëse dhe korigjuese.

EMP do të mbikëqyrë zbatimin e PMMS-së, do të shqyrtojë të dhënat e monitorimit dhe do të sigurojë raportimin ndaj Bankës Botërore në përputhje me kërkesat e nënprojektit. Incidentet dhe aksidentet e rëndësishme do të raportohen pa vonesë, në përputhje me procedurat përkatëse të raportimit.

Kontraktori do të njoftojë menjëherë Inxhinierin Mbikëqyrës, KRU Hidromorava dhe EMP-në për çdo incident ose aksident serioz, duke përfshirë rastet me humbje jete, lëndime të rënda, derdhje të konsiderueshme të substancave ndotëse, ndikim të konfirmuar ose të dyshuar në cilësinë e ujit, ndërprerje të paplanifikuara të furnizimit me ujë, zjarr, incidente elektrike, incidente në hapësira të kufizuara, incidente të sigurisë, incidente që ndikojnë në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit, ose pretendime për SHAS/N. EMP do ta njoftojë Bankën Botërore në përputhje me kërkesat e nënprojektit për raportimin e incidenteve dhe, sipas nevojës, do të sigurojë përgatitjen e një analize të shkaqeve rrënjësore të incidentit dhe të një plani të masave korigjuese.

8. MEKANIZMI PËR ZGJIDHJEN E ANKESAVE (MZA)

Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave (MZA) do të mbahet gjatë gjithë zbatimit të nënprojektit për t'u mundësuar komuniteteve lokale, palëve të interesit dhe palëve të tjera të interesit të paraqesin ankesa, shqetësime, kërkesa për informacion ose sugjerime në lidhje me aktivitetet e nënprojektit.

Mekanizmi për Zgjidhjen e Ankesave të Projektit (MZA) i krijuar nga Ekipi i Menaxhimit të Projektit (EMP) në kuadër të MMPH do të zbatohet për këtë nënprojekt. Informacioni në lidhje me mekanizmin e ankesave duhet t'u vihet në dispozicion komuniteteve të prekura, palëve të interesit para fillimit të punimeve dhe do të jetë në dispozicion gjatë zbatimit të nënprojektit.

Ankesat mund të dorëzohen përmes kanaleve të mëposhtme:

- Formulari i ankesës online: <https://flows-ks.info/forma-e-ankeses/>
- Telefon: +383 48 600 883;
- Email complaints@flows-ks.info;
- Dorëzime me shkrim drejtuar EMP-së (Hajdar Dushi, 1-B Nr.7, 10000 Prishtinë);
- Komunikim i drejtpërdrejtë gjatë vizitave në vend dhe takimeve me palët e interesit.

Të gjitha ankesat e pranuar do të regjistrohen në një regjistër ankesash dhe do të shqyrtohen nga EMP-ja. Ankesat që lidhen me aktivitetet e ndërtimit do të koordinohen me Kontraktorin, Inxhinierin Mbikëqyrës dhe KRU Prishtina, sipas rastit.

EMP-ja do të jetë përgjegjëse për mbajtjen e regjistrit të ankesave, monitorimin e procesit të zgjidhjes dhe sigurimin që ankesat të trajtohen në kohë të duhur. Informacioni mbi menaxhimin dhe zgjidhjen e ankesave do të përfshihet në raportet periodike të monitorimit të nënprojekteve.

Kontraktori duhet të krijojë dhe mirëmbajë një Mekanizëm të veçantë Ankesash të Punëtorëve si pjesë e Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (K-PMMS) të Kontraktorit, në përputhje me ESS2 dhe legjislacionin përkatës të punës. Mekanizmi i Ankesave të Punëtorëve duhet t'u komunikohet të gjithë punëtorëve të angazhuar gjatë trajnimit fillestar dhe duhet të ofrojë një mekanizëm konfidencial për të ngritur shqetësime dhe ankesa në vendin e punës.

9. ORAR I ZBATIMIT DHE INTEGRIMI I PMMS NË ZBATIMIN E NËNPROJEKTIT

9.1 Orari i Zbatimit të PMMS-së

Masat zbutëse dhe monitoruese të përcaktuara në këtë PMMS do të zbatohen gjatë gjithë ciklit jetësor të nënprojektit, duke përfshirë fazat para-ndërtimit, ndërtimit, komisionimit dhe funksionimit, sipas rastit.

Para fillimit të punimeve, Kontraktori duhet të përgatisë dhe të paraqesë një Plan Menaxhimi Mjedisor dhe Social të Kontraktorit (K-PMMS) në përputhje me kërkesat e këtij PMMS. C-PMMS duhet të

përfshijë, sipas rastit, deklaratat e metodave, procedurat e menaxhimit të mbetjeve, procedurat e shëndetit dhe sigurisë në punë, përgatitjet dhe masat e reagimit ndaj emergjencave, masat e menaxhimit të trafikut dhe qasjes, procedurat e menaxhimit të materialeve të rrezikshme dhe masa të tjera të menaxhimit mjedisor dhe social specifik për vendin. K-PMMS duhet të rishikohet nga Inxhinieri Mbikëqyrës dhe të miratohet nga EMP para mobilizimit.

Tabela 9-1. Orari i Zbatimit të PMMS-së

Aktiviteti i PMMP-së	Para-Ndërtim	Ndërtim	Komisionimi	Operacion
Përfshirja e kërkesave të PMMS-së në dokumentet e tenderimit dhe të kontratës	✓			
Përgatitja dhe miratimi i PMMP-së së Kontraktorit (K-PMMS)	✓			
Masat zbutëse mjedisore dhe sociale		✓	✓	
Masat e shëndetit dhe sigurisë në punë		✓	✓	
Monitorimi mjedisor dhe social		✓	✓	
Siguria e digës dhe monitorimi operativ		✓	✓	✓
Aktivitete trajnimi dhe ndërgjegjësimi	✓	✓		
Raportimi dhe veprimet korrigjuese		✓	✓	✓

9.2 Integrimi i PMMS-së në Zbatimin e Nënprojektit

PMMS do të jetë një pjesë integrale e zbatimit të nënprojektit. Të gjitha kërkesat mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë të identifikuara në këtë PMMS duhet të përfshihen në dokumentet e tenderit, specifikimet teknike dhe kontratën e ndërtimit.

Kontraktori do të jetë përgjegjës për zbatimin e të gjitha masave mjedisore, sociale, shëndetësore dhe të sigurisë të kërkuara gjatë punimeve të rehabilitimit, si pjesë e detyrimeve të tij kontraktuale, duke përfshirë zbatimin e Planit të Menaxhimit Mjedisor (PMMS) të miratuar.

Përputhshmëria me PMMS-në do të monitorohet gjatë gjithë zbatimit nga Kontraktori, Inxhinieri Mbikëqyrës, EMP-ja dhe KRU Prishtina, sipas rastit.

Zbatimi i PMMS-së do të konsiderohet një detyrim kontraktual dhe mosrespektimi i kërkesave të PMMS-së mund të rezultojë në veprime korrigjuese në përputhje me dispozitat e kontratës së ndërtimit.